

BYGGVÄSTEN

Tidning till medlemmar i Byggnads Väst årgång 5 nr 3 sept–nov 2014

politik
+ fackligt
= **SANT**

SIDORNA 4–5

BYGGJOBBARE LURAS

PÅ MILJONBELOPP SIDAN 7

Många utmaningar för öbyggare

SIDORNA 12–13

**"Rösta för
ett tryggare
arbetsliv"**

SIDAN 3

**Tryck
stoppar
dammet**

SIDAN 14

**Tunga
beslut på
kongressen**

SIDORNA 8–9

Väst

BYGGNADS

Dags att göra ditt val

Nu på söndag får vi veta resultatet av vad som varit en rafflande valrörelse. Aldrig har så många partier varit nära att få en plats i riksdagen och många flaggar för att regeringsbildningen 2014 kan bli en komplicerad historia.

I år satsar Byggnads extra mycket på stimulera det politiska samtalet på arbetsplatserna. Det har blivit svårare att få politiker att göra arbetsplatsbesök och därför är det extra viktigt att hålla i gång debatten arbetskamrater emellan.

Mycket tyder också på att det politiska engagemanget håller på att öka i Sverige. Deltagandet i årets EU-val var rekordstort och vi ser också hur allt fler

tar ställning i en tid då jämställdhet och tolerans hamnat högt upp på den politiska dagordningen. Samma tendens syns på sociala medier där den politiska debatten flödar.

Arbetsmarknaden är den fråga som svenskarna tycker är allra viktigast, det visar årets SOM-undersökning. Byggnads arbetar på bred front med den frågan och står bakom arbetarrörelsens tiopunktsprogram för en tryggare arbetsmarknad. Läs mer om vad detta program innehåller på sidan 4.

Johanna Lundström
Redaktör Byggvästen

TIDNINGEN BYGGVÄSTEN

Utgivning: Fyra nummer per år
Adress: Byggvästen, Olof Palmes Plats 1,
413 04 GÖTEBORG

Ansvarig utgivare: Tomas Emanuelsson
Redaktör: Johanna Lundström
(text & foto om ej annat anges)
010-601 14 39,
johanna.lundstrom@byggnads.se

Redaktionskommitté detta nummer:

Linnéa Ellström, Tomas Emanuelsson,
Charlotte Bejmyr, Henrik Fager, Rickard
Kronlid, Michael Nyrén och Peter Hellberg.

Tryck: Sjuhäradsbygdens Tryckeri AB7

Byggnads Väst

KONTAKT

Alla kontor: 010-601 10 09
Medlemsservice: 010-601 14 14
vast@byggnads.se
byggnads.se/vast

KONTOR

Göteborg (regionkontor)
Olof Palmes Plats 1
413 04 GÖTEBORG
Fax: 031-774 33 77

Borås

Norrby Tvärgata 3, 2 tr
504 37 BORÅS
Fax: 031-774 33 77

Halmstad

Andersbergströmen 104
302 55 HALMSTAD
Fax: 010-601 13 98

Skövde

Box 417 (Besök: Torggatan 18, vån 3)
541 28 Skövde
Fax: 0500-44 75 09

Trollhättan

Swedenborg Center
Lasarettsvägen 9
461 52 TROLLHÄTTAN
Fax: 0520-48 92 99

Öppettider på kontoren:

Månd-torsd 8-12, 13-16, fred 8-12
(8-12 även dag före "röd dag"/afton)
Obs! Skövde Må-to 9-12, 13-15,
fred 9-12

Har du svårt att komma dessa tider? Ring!
Vi hittar en tid som passar bättre.

Telefontider på samtliga kontor:

Månd-torsd: 8-12, 13-16
Fred: 8-12, 13-15 (Medlemsservice 9-12)

A-KASSAN

Telefon: 010-601 18 00
E-post: a-kassan@byggnads.se

Telefontider

Ersättning, medlemskap och avgifter
Månd-fred: 9-11

Utlandsarbete

Månd, onsd och fred: 9-11

Omprovning eller överklagan

Månd-fred: 9-11

Obs! Alla handlingar sänds till Arjeplog

Kassakort skickas till:
Byggnads a-kassa,
FE36, 930 87 ARJEPLOG

Alla övriga handlingar till:

Byggnads a-kassa, FE36,
930 88 ARJEPLOG

På förstasidan syns Gert Olsson som arbetar på Gullholmen. Läs mer om honom och andra öbygare på sidan 12-13.

Ett telefonnummer för fackliga frågor

010-601 10 00

Rösta för ett tryggare arbetsliv

på arbetsmarknaden. På senare tid möter vi ofta medlemmar som blivit illa behandlade på av arbetsgivare där de inte vågar kräva det de är berättigade till i lön och andra förmåner. Detta

på grund av att hotet om arbetslöshet innebär en ekonomisk och mänsklig kris.

Därför behöver vi återställa det skydd som vi i den fackliga rörelsen byggt upp. Efter massor av arbete och övervägande har vi lyckats få Socialdemokraterna in på rätt spår igen. Ett spår som leder till ökad trygghet och stabilitet på arbetsmarknaden, så att vi som facklig rörelse blir starkare i framtida avtalsrörelser och förhandlingar. Starten på detta är en a-kassa som skyddar mot lönedumpning.

” C och FP tycker anställningstryggheten är för stor i Sverige. En trygghet som är en av Europas sämsta.

Hotet om lönedumpning kommer inte enbart från de företag som utnyttjar arbetare från andra länder och genom konkurrens där konkurrensmedlet är priset på arbete. I priset på

arbete ingår lön, arbetsmiljö, övertidsersättning, semester, helglön, allt som vi är överens om i kollektivavtalen. Jag vill att konkurrensmedlen i stället ska vara effektivitet, kunskande och kvalitet. Bara ett parti som ställer upp i riksdagsvalet kan påvisa en plan för detta: Socialdemokraternas har lovat införa ett tiopunktsprogram för ordning och reda på arbetsmarknaden. Inget annat parti kan presentera ett liknande program.

Jag har tittat lite på vad de andra partierna har för lösningar. När det gäller Moderaterna och deras förtroagna ser vi att Centerpartiet och Folkpartiet skriker ut att anställningstryggheten är för stor i Sverige. En trygghet som är en av Europas sämsta efter att alliansen nedmonterat den i flera år.

Tittar vi på Vänsterpartiet och Miljöpartiet har ingen av dessa en liknande plan, men vänstern stödjer en höjning av a-kassan och åtgärder för att få ordning och reda på arbetsmarknaden.

Sverigedemokraterna har ingen politisk vilja i detta område överhuvudtaget utan röstar med de borgerliga.

Så rösta för en tryggare arbetsmarknad som är grunden för välfärden. Rösta på Socialdemokraterna i det kommande valet!

Tomas Emanuelsson
Ordförande Byggnads Väst

Den 14 september är det val. Ett val där vi ska välja vilken riktning vårt land ska gå de närmaste fyra åren. Därför är det viktigt att välja det parti som bäst företräder dig och din omgivning. Vi har de senaste åren sett hur nedmonteringen av vårt välfärdsamhälle accelererat, hur skyddsnäten tunnats ut så att det i dag är en smärre katastrof att bli arbetslös eller sjuk.

När jag är ute och pratar med folk på arbetsplatser, på stranden eller i mataffären tycker många det är synd om de som drabbats. Ja, det är synd! Viker samtalet in på a-kassan är det inte ovanligt att vanliga arbetare använder den borgerliga regeringens retorik: De söker inte alla arbeten som är tillgängliga och en för hög a-kassa gör att de som är arbetslösa blir lata.

Då har jag svårt att hålla igen och inte bli förbannad. Vad är det för syn? På nittioalet hade vi kanske det bästa skyddet mot arbetslösheten någonsin.

Sedan får vi inte glömma att a-kassan är en mycket viktig del av vår styrka

”Vi måste satsa på byggandet”

Nära riksdagen. Conny J Johansson (S) är den av Byggnads Västs kandidater som har störst chans att få en riksdagsplats. Han står som nummer sex på Socialdemokraternas lista i Göteborg. Valet 2010 fick partiet fem mandat i Göteborg.

Antalet byggnadsarbetare i riksdagen har minskat kraftigt det senaste decenniet.

Det är något som Byggnads Västs Conny J Johansson vill ändra på.

Conny J Johansson arbetade som betongarbetare tills han var 49 år. Att ha varit ute så länge i det vanliga arbetslivet och fått uppleva både med- och motgångar tror han är en tillgång i rollen som politiker.

– Jag vet hur det är att vara en arbetslös pappa med tre barn och försöka få det att gå runt.

Conny J Johansson är till vardags ombudsman på Byggnads Väst och står som nummer sex på Socialdemokrater-

nas riksdagslista i Göteborg. Får Conny en plats i riksdagen vill han använda sina erfarenheter från byggbranschen och fokusera på bostadsfrågor.

– Det byggs alldeles för lite i Sverige. Vi har bostadsbrist i 126 kommuner, vilket är mycket allvarligt. En satsning på byggandet skulle också skapa enormt med arbetstillfällen, säger Conny och menar att han som byggnadsarbetare kan bidra med en viktig kompetens eftersom han vet hur byggprocessen fungerar.

Både det fackliga och det politiska engagemanget har Conny med sig sedan barnsben. Hemma var det ofta politiska diskussioner, vilket har format hans syn på världen.

– Jag hoppas på ett jämlikt samhälle, ett rättvist samhälle, där alla har samma chans. Men segregationen har gått väldigt fort i Sverige.

Conny är född och uppvuxen i Göteborg och har med egna ögon sett hur klyftorna ökat mellan invånarna.

– På min skola gick alla barn som bodde i området, bagarens son gick med direktörens dotter. Vi fick intryck av varandra. Men så ser det inte ut längre.

Vet du att...

...det finns fler från Byggnads Väst som ställer upp i valet? Du hittar våra kandidater på byggnads.se/vast

Det här vill Byggnads Vårt politiska 10-punktsprogram

Byggnads har tillsammans med de andra LO-förbunden och Socialdemokraterna tagit fram ett tiopunktsprogram för att få ordning och reda på arbetsplatserna.

- Riv upp Lavallagen. I Sverige ska svenska kollektivavtal gälla
- Svenska kollektivavtal ska gälla vid offentlig upphandling
- Stoppa lönekonkurrensen
- Anställningsskyddet ska inte kunna åsidosättas genom att använda bemanningsföretag
- Utländska företag ska ha kontor/registrera sig i Sverige
- Lagstifta om ett huvudentreprenörsansvar
- Ingen ska tvingas att bli f-skattare
- Inför en månadsredovisning av anställdas skatter och arbetsgivaravgifter
- Lagstadgade personalliggare
- Konkurrensneutrala villkor för åkerinäringen

S lovar höja a-kassan

Socialdemokraterna kommer höja inkomsttaket för a-kassan från 18 700 till cirka 25 000 kronor om partiet får makten efter valet.

Det lovar Ylva Johansson, arbetsmarknadspolitisk talesperson för Socialdemokraterna.

Taket i a-kassan har inte höjts sedan 2001 och runt 90 procent av heltidsarbetarna hamnar numera över inkomsttaket.

- Vi måste ha en a-kassa som ger rätt till en skälig ersättning, säger Ylva Johansson (S).

Höjningen av maxersättningen till 910 kronor de 100 första dagarna vill Socialdemokraterna finansiera bland annat genom att halvera restaurangmomsen och slopa sänkt arbetsgivaravgift för ungdomar, som partiet menar varit ineffektiva arbetsmarknadsåtgärder.

Socialdemokraterna har i årets valrörelse gjort gemensam sak med LO-förbunden och lovar genomföra tio-punktsprogrammet om de får makten. En punkt är att avskaffa Lavallagen

Ser tre hot. Ylva Johansson menar att de tre största hoten mot arbetsmarknaden är arbetslöshet, otrygghet och lönedumping.

som hindrar facket att använda stridsåtgärder för att få till stånd ett svenskt kollektivavtal. Lagen kom till efter ett beslut i EU-domstolen, men Johansson menar att det är fullt möjligt att ändra Lavallagen, trots EU-domen.

- Det är en svensk lag och vi menar att den svenska tolkningen av domen är alltför hård.

Men när det gäller skyddet på den internationella arbetsmarknaden krävs det beslut över nationsgränserna. Ylva Johansson säger att partiet ska arbeta för ett socialt protokoll och ser inte EU som ett hinder i den frågan.

- Det handlar bara om vilka som styr i EU. Hotet är inte EU, utan det är högern som är hotet.

Hallå där Robert Kovac...

...golvläggare och facklig förtroendevald som vill få fler att se hur fackliga frågor och politik hänger ihop.

På vilket sätt hänger fackligt arbete och politik ihop?

- Många har nog bilden att facket bara är till för att hjälpa folk som kommit i kläm med arbetsgivaren. Men mycket av det som påverkar medlemmarna styrs av politiska beslut, som till exempel a-kassan, las och arbetsmarknadspolitiken. Därför är det viktigt att facket är med och påverkar de politiska besluten.

Du har även tagit upp den här diskussionen på din arbetsplats. Berätta!

- Jag gick Vår trygghet som var en jäk-

ligt bra kurs och där fick jag en bild av hur det fackliga och politiska hänger ihop. Jag hade inte tänkt på det sättet tidigare och bestämde mig för att testa mina kompisar och kollegor som inte gått kursen för att se om de var lika okunniga som jag var innan

Jag berättade om de fem murarna som vi pratat om på kursen; kollektivavtal, a-kassa, las, aktiv arbetsmarknad och full sysselsättning. Alla är arbetsmarknadsfrågor, men fyra av fem är politiska beslut.

Hur togs det här emot av dina arbetskompisar?

- De hade inte tänkt på det här sambandet, precis som jag inte heller gjort tidigare. Nu tycker de att facket borde ta sitt ansvar och jobba mer politiskt.

Den 14 september är det val. Hur tycker du man ska tänka när man röstar?

- Jag tycker man ska rösta på ett parti som står på fackets sida. Visst du kanske får 100 kronor mer i plånboken tack vare sänkt skatt, men det kan hugga dig i ryggen sen om du blir sjukskriven eller arbetslös.

Man ska inte heller tro att sånt som a-kassan eller las är så säkert, det är bara att se hur Reinfeldt har sänkt a-kasseersättningen.

Hänt i Byggnads Väst

2 juli. Byggnads Väst är matchvärdar för Byggnads Cup i Halmstad och Dogge var konferencier.

22 maj. MB-grupper har en utvecklingsdag på Fackens hus i Halmstad.

16 maj. Unga medlemmarna Simon Persson och Kasper Nilsson får silver- respektive bronsmedalj i Plåtslagar-SM.

18 juni. Kongressombuden visar sitt stöd för Sekos strejk på Öresundstågen.

26 juni. Representanter från Byggnads Väst åker på ungdomskonferens på Rönneberga.

24 juni. Byggnads får stoppa en ställningsbyggnation mitt i centrala Göteborg. Orsak – rätt kompetensbevis saknas för att bygga ställningar.

12 juni. Byggnads kongress inleds och 28 ombud representerar Byggnads Väst.

7 juni. Byggnads Väst cyklar Siljan Runt.

Vi vill ha din bild!

Har du fotograferat någon facklig aktivitet? Skicka in en bild till johanna.lundstrom@byggnads.se så kanske den kommer in i Byggvästen. Tänk på att bilderna ska hålla bra kvalitet och vara högupplösta (ca 1 mb).

Utländska byggjobbare luras på miljonbelopp

Drygt 4 miljoner kronor i obetalda löner, ersättningar och sociala avgifter. Byggnads granskning visar att utländska byggarbetare blir blåsta på stora summor.

Sedan januari i år har ordning- och redagrupper på Byggnads Väst granskat underentreprenörer som anlitar utländsk arbetskraft. Hittills har gruppen utrett cirka ett halvdussin arbetsplatser och resultatet är nedslående – nästan alla undersökta företag betalar ut löner och andra ersättningar som ligger långt under gällande avtal.

– Vi hade exempelvis underentreprenören Alfa Firma Budowlana på ett bygge i Mölnlycke som bara betalade sina anställda 7 000 kronor i månaden, berättar ombudsmannen Mikolaj Kosieradzki.

Den polska byggfirman fick betala skadestånd på 315 000 kronor. Ännu större summor handlade det om på ett bygge i Torslanda där underentreprenören Clave lurat sju polska Byggnadsmedlemmar på drygt en miljon kronor.

Många jobbar 10–12 timmar om dagen och helger men får bara lön för en 40-timmarsvecka

I dagsläget har granskningarna upptäckt drygt 4 miljoner kronor i obetalda löner, sociala avgifter, Forainbetalningar, helgersättningar, med mera. Eftersom dokumentationen ofta är bristfällig är utredningarna komplicerade. Det händer också att arbetsgivare lämnar in falska dokument. Ombudsmännen beskriver granskningarna ”som ett riktigt detektivarbete” och det är också förklaringen till varför Byggnads Väst beslutat låta tre ombudsmän jobba heltid med projektet.

– Det är det svåra. Företagen tar fram papper som vid första anblicken ser bra ut. Tidigare har vi haft för dåliga

Avslöjar. Ombudsmännen Mikolaj Kosieradzki och Jan Nyqvist har upptäckt felaktigheter i betalningarna till utländska byggjobbare på nästan varje arbetsplats som de har granskat.

kunskaper och för lite resurser för att kunna kontrollera att det stämmer, säger ombudsmannen Jan Nyqvist.

Vem har då ansvaret att hålla koll på fusket? Ola Serneke är vd för byggföretaget Serneke som är en av de huvudentreprenörer som anlitat fuskande underentreprenörer. Serneke har gått ut och sagt att det är facket ansvar att hålla koll på företagen eftersom Byggnads tecknat avtal med dem. Men ombudsmännen tycker att huvudentreprenörerna också har ett ansvar.

– Huvudentreprenören borde ställa sig frågan om det verkligen är skäligt när ett anbud är så lågt, säger ombudsmannen Anders Johansson.

Att arbetare tvingas konkurrera på olika villkor kan få ödesdigra konsekvenser menar ombudsmännen. I Västsverige finns det exempel på byggföretag som sagt upp sina egna anställda och ersatt dem med underentreprenörer som betalar ut betydligt lägre löner.

– Det är inte bara vi, utan skogsbranschen, transport och hotell och restaurang har samma problem. Frågan är vilken bransch som står på tur nästa gång? säger Anders Johansson.

Byggnads granskningar

(ett urval*)

UE: Staticus

HE: Serneke

Arbetsplats: Göteborgs Nya Arena

Ärende: Obetalda ersättningar och uteblivna Forainbetalningar på cirka 1 460 000 miljoner kronor.

UE: Alfa Firma Budowlana

HE: Peab PGS

Arbetsplats: Bostäder, Mölnlycke

Ärende: Ej avtalsenlig lön.

UE: Clave

HE: Peab

Arbetsplats: Bostäder, Torslanda

Ärende: Ej avtalsenlig lön. Lönekrav på 1 150 000 kr.

UE: TK-gruppen

HE: Bostadsbolaget

Arbetsplats: Bostäder, Guldheden

Ärende: F-skattare som arbetar under anställningsliknande förhållanden och får ersättning långt under miniminivån.

UE: Pilgrim.

HE: Serneke

Arbetsplats: Göteborgs Nya Arena

Ärende: Obetalda helgersättningar, uteblivna inbetalningar till Fora. Krav på 376 000 kr i helgersättningar.

*Beloppen som redovisas är ärenden som Byggnads kunnat driva för de som är medlemmar på arbetsplatserna. Totalt sett är summorna betydligt större.

UE=underentreprenör HE= huvudentreprenör

Väl förberedda. Byggnads Västs 28 kongressombud hade drillats under fem heldagar i debatteknik, anförandets konst och förmågan att pröva sina ståndpunkter.

Byggnads ska kämpa för kortare arbetstid

Ja till att verka för sex timmars arbetsdag och sex veckors semester. Däremot blev det nej till en inkomstförsäkring.

Årets kongress fattade flera tunga principbeslut.

Beslutet att verka för sex timmars arbetsdag orsakade en debattstorm på sociala medier. På Byggnads Facebooksida fick inlägget om beslutet över 700 gillamarkeringar på mindre än ett dygn och drygt 140 personer har kommenterat med både ris och ros.

- Vi jobbar i en fysiskt krävande bransch där alla kanske inte orkar åtta

timmar om dagen, säger kongressombudet Parham Pour Bayramian från Byggnads Väst som lade fram motionen.

Kongressen sa också ja till Byggnads Västs förslag om att verka för sex veckors semester.

Däremot blev det nej till återinföra inkomstförsäkringen, trots att många medlemmar efterfrågat en sådan. Men beslutet var långt ifrån enkelt, det krävdes en nattmangling innan kongressen var redo att gå till beslut. Och då blev ett nej. Anledningen är att avgiften skulle bli hög för medlemmarna, efter-

som arbetslösheten är stor jämfört med många andra branscher. Dessutom var intresset hos försäkringsbolagen svalt.

” Medlemmarna skulle få betala 140 till 190 kronor mer i månaden.

Kongressombudet **Jack Rolka** om varför en inkomstförsäkring inte är genomförbar.

Byggnads Väst gjorde i år en stor satsning på kongressen och ombuden träffades under fem heldagar där de bland annat fick drilla sig i debatteknik,

Jack Rolka
Ombudsman

Därför får inte Reinfeldt min röst

Att organisera sig fackligt och komma överens med arbetsgivaren om vad ska gälla på arbetsplatserna är en framgångsrik modell som skapar trygghet och stabilitet.

Till skillnad från Fredrik Reinfeldt och andra borgerliga politiker tror inte vi att saker löser sig av sig självt. Vi tror i stället på att kämpa tillsammans för att på olika sätt försöka få så bra villkor och löner så möjligt. Och när det väl är gjort så måste vi hela tiden se till att avtalen följs.

Vår idé och vårt uppdrag är att kämpa för alla människors lika värde. Vi säger att minst detta ska alla ha för att alla ska få det så bra så möjligt.

Därför kan jag och alla som har förstått den fackliga idén aldrig rösta på Reinfeldt. Eller någon annan borgerlig liberal för den delen. För de har alltid uppfattningen att allt löser sig av sig självt. Är det så att människor behöver ha två jobb för att klara sig så är det så. Och finns det inte jobb till alla så får de som blir utan försöka överleva ändå.

Jag tror att vi kan bestämma saker tillsammans och sätta gränser för vad som är rimligt. Men detta kommer Reinfeldt aldrig hålla med mig om. Han kommer aldrig hjälpa mig att skapa förutsättningar för att jag tillsammans med mina byggnadsarbetarkompisar ska kunna ställa krav och visa vad vi är värda. Därför kommer jag aldrig rösta på Reinfeldt.

Jag tänker i stället lägga min röst på en gammal svetsare som precis som jag tror att vi kan bestämma saker tillsammans. Jag tänker lägga min röst på Stefan Löfven.

Kongressbeslut i korthet

...till att införa en jämställdhetsansvarig i varje region

Motivering: En jämställdhetsansvarig behövs för de medlemmar som blir utsatta, så att det alltid finns någon att vända sig till.

...till att byta ut han/hon till hen i stadgarna

Motivering: Ingen ska känna sig utesluten och ovälkommen till byggbranschen, oavsett könsidentitet.

...till att ha en ungdomsrepresentant i styrelsen.

Motivering: Ungdomar kan tillföra mycket i styrelsearbetet. Emmelie Renlund från Västerbotten är redan utsedd.

...till att verka för sextimmarsarbetsdag

Motivering: Kan minska både arbetslösheten och risken att arbetare sliter ut sig i förtid.

...till att införa en procentbaserad medlemsavgift

Motivering: Medlemmarna har för varierande inkomster att det blir omöjligt att administrera en sådan avgift.

...till inkomstförsäkring

Motivering: Eftersom våra medlemmar löper en större risk att bli arbetslös än andra yrkesgrupper, blir premien betydligt högre än vad den skulle vara värd att teckna för den enskilda medlemmen.

...till att verka för att bemanningsföretag förbjuds

Motivering: Risken med att agera för ett förbud är att det kan leda till ett ökat utnyttjande av orena entreprenader. Byggnads tror i stället på en hårdare reglering.

anförandets konst och förmågan att pröva sina ståndpunkter.

Under kongressens fyra dagar var Västs ombud ofta uppe i talarstolen och det omfattande förarbetet kan vara en förklaring till att regionen fick igenom flera av sina motioner och yrkanden.

- För att en demokrati ska fungera förutsätter det kunskap i hur systemet fungerar, säger Jack Rolka som arbetat med förberedelserna inför kongressen.

Finns det då något som kan göras bättre till nästa kongress 2018? En sak som kan utvecklas är hur motionerna formuleras, konstaterar Jack Rolka. Ibland räcker det att ett ord byts ut eller läggs till för att göra stor skillnad för motionens chanser att gå igenom. Ibland

- Det gäller att skriva texter som verkligen får fram vad man vill säga.

Jesper Carlsson
Avtalsansvarig

Viktigt välja rätt lagstiftare

När det gäller våra villkor på arbetsplatsen så går det att påverka dessa på olika sätt. Har du en bra arbetsgivare som det går att föra en dialog med, så går mycket att lösa denna väg, men inte allt.

Som medlem i Byggnads har du möjlighet att påverka våra avtal genom att skriva motioner inför avtalsförhandlingarna och på så vis föra fram det man vill förändra i avtalen.

Men det finns också saker som påverkar vår vardag, men som inte regleras i kollektivavtal. Då tänker jag på det som regleras av lagar och som beslutas av Sveriges riksdag.

När det nu är dags att välja dessa lagstiftare, så uppmanar jag till eftertanke innan du lägger sin röst. Det är som bekant fyra år tills nästa möjlighet ges att påverka denna församling.

Därför är det viktigt att våra lagstiftare lyssnar på oss som kollektivanställda och som facklig organisation, om vad vi vill förändra som rör vår vardag.

Borgarna har vägrat lyssna på oss i åtta år nu

Byggnads har fört fram sitt tiopunktsprogram till Socialdemokraterna om

vad vi vill förändra utanför våra avtal, och som är av stor vikt för oss.

Med tanke på hur vår arbetsmarknad ser ut i dag med splittrade byggen och långa entreprenadkedjor är det viktigt att vi får hjälp med att förändra denna, och då känns det bra att Socialdemokraterna har lyssnat på oss, något som borgarna vägrat att göra i åtta år nu.

Vad medlemmarna tjänar

De flesta jobb kan mätas. Det är inte ovanligt att lönen ökar med 20 kr/tim eller mer. Det höjer dessutom både pension och semesterlön. Regionens högsta förtjänster redovisas här.

Samtliga mätningar finns bakom medlemsinloggningen på Byggnads hemsida, **byggnads.se**. Frågor om statistik och prestationslön kontakta **Conny Johansson, 010-601 14 13**.

Prestationslönestatistik TBMA* 1 april – 30 juni 2014

	Företag	Objekt, ort	Fördelningstid	Förtjänst	Löneform
1	DMJ Bygg AB	Vita Björn Göteborg	2209 tim	260,03	Ackord
2	NCC AB	Omb Psyk Sjukhuset Mariestad	1524 tim	258,57	Ackord
3	Peab Sverige AB	Spånvägen & Timmervägen Skövde	1477 tim	237,57	Ackord
4	Asplunds Bygg i Falköping AB	Hulesjön Falköping	1804 tim	236,99	Ackord
5	Peab Sverige AB	KSS avd 51-54 Skövde	3318 tim	234,55	Ackord
6	Asplunds Bygg i Falköping AB	SIL Hus 26 Lidköping	580 tim	232,22	Ackord
7	Tommy Byggare AB	Kv Mejeriet 7	1437 tim	230,52	Ackord
8	Majvik Bygg AB	Hönekulla höjd hus 3-5	4529 tim	229,13	Ackord
9	NCC AB	Tölö stödmur Kungsbacka	793 tim	228,58	Ackord
10	JM AB	Onyxen - Kolla Parkstad Kungsbacka	1347 tim	228,57	Ackord
11	Majvik Bygg AB	Hönekulla Höjd hus 3-5	4673 tim	226,61	Ackord
12	Byggsjögren i Halmstad AB	Sofieberg NPF Halmstad	419 tim	225,30	Ackord
13	Peab Sverige AB	Kv Jorden, fasadrenovering	704 tim	224,92	Ackord
14	Peab Sverige AB	Byggvarucenter	3342 tim	224,92	Ackord
15	Asplunds Bygg	Akuten SIL Lidköping	934 tim	224,46	Ackord

* TBMA=Trä Betong Mur Anlägg

Prestationslönestatistik övr. yrken* 1 april – 30 juni 2014

	Företag	Objekt,ort	Fördelningstid	Förtjänst	Löneform
Glas	Kortedala Glasmästeri	Div 2	4 tim	269,65	Ackord
Glas	Kortedala Glasmästeri	Div 1	15 tim	217,27	Ackord
Glas	Kortedala Glasmästeri	Div 4	9 tim	204,78	Ackord
Golv	Sandå Sverige AB	Hyltegatan	24 tim	351,31	Ackord
Golv	Skandinavisk Parkett	Studio 58	24 tim	342,35	Ackord
Golv	Golvet Göteborg AB	Växelmyntsgatan	4 tim	340,60	Ackord
VVS	Bravida Sverige AB	Konduktören	893 tim	279,91	Ackord
VVS	Kungälv's Rörläggeri	813036 Stihl	192 tim	228,08	Ackord
VVS	Kungälv's Rörläggeri	81304 World of Golf	62 tim	220,92	Ackord

* Inga siffror för Plåt är inrapporterade under perioden

Bowlingträff för unga medlemmar

Utmana dina fackliga kamrater i bowling! Tillsammans med fyra andra fackförbund anordnar Byggnads en bowlingträff där vi också bjuder på mat och pratar fackliga frågor.

När: 24/10-2014

Plats: Göteborg (bowlinganläggning meddelas efter anmälan)

Anmälan: Rickard Kronlid, 010-601 14 23 eller rickard.kronlid@byggnads.se,

Begränsat antal platser.

Yvonne tackar för sig. I drygt 40 år arbetade Yvonne Andersson som sekreterare på Byggnads i Göteborg. I juni gick hon i pension och avtackades högtidligt av sina kollegor.

Ankie

Karin

Nya på Byggnads Väst

Göteborgskontoret har fått ytterligare tillökning. Ankie Kjellgren och Karin Byström är nya tillskott på administratörsidan. Ankie arbetar bland annat med demokratifrågor och Karin ansvarar bland annat för protokollskrivning och våra stugor.

Ny medlemsförsäkring

Från den 1 januari 2015 kommer Byggnads erbjuda dig som är medlem en sjuk- och efterlevnadsförsäkring till ett förmånligt pris. Försäkringen från Folksam ger ersättning för sjukdomar som påverkar arbetsförmågan men som är ej är en arbetsskada.

Dessutom betalas ett belopp ut till efterlevande vid dödsfall. Under hösten kommer alla medlemmar att få hem mer information om försäkringen och vad som ingår.

Beslutet att erbjuda en sjuk- och efterlevnadsförsäkring fattades av Byggnads kongress i somras.

PRO Byggnads höstprogram

Våra pensionärer i Göteborgsområdet, PRO Byggnads, anordnar fler träffar varje termin. Väl mött!

Träffar

Plats: Byggnads lokaler Heurlins plats 9 Göteborg

15 oktober. Kl 11:00. Brandskydd för äldre

12 november. Kl 11:00. Byggnation och infrastruktur i Göteborgsregionen

10 december. Kl 11:00. Luciafirande från Hagaskolan

Studiebesök

29 oktober. Energimuseet Elyseum.

Västgötagatan 2, kl 11:00

26 november. Gamla Redbergspojkarna.

Uddevallagatan 14, kl 11:00

Kontaktperson: Leif Holmqvist, 031-52 16 37

Följ oss på Facebook

[facebook.com/byggnadsvast](https://www.facebook.com/byggnadsvast)

Fasadarbete. Ludvig Martinsson renoverar fasaden på en av fritidsstugorna på Gullholmen.

För öbyggarna är jobbet en livsstil

På Gullholmen i bohusländska skärgården är biltrafik förbjudet. Rogivande och tryggt – men också en logistisk utmaning. För att vara byggarbetare ute i skärgården kräver både rejält med framförhållning och en god portion tålamod.

Det är något särskilt med ljuset på Gullholmen. När den gassande solen reflekteras på hundratals vita fasader blir ljuset så starkt att hela ön strålar.

– Det är nästan så man behöver solglasögon när man jobbar här, säger snickaren och ledande montören Gert Olsson, som står mitt i stugbyn vid Gullholmsbaden och sågar till fasadpanel.

Här har bland annat Byggnads Väst tre fritidsstugor som hyrs ut till medlemmarna. Just nu håller Gert och hans

kollegor på Per Jakobssons bygg att byta ut fuktskadad panel på husen. Trots att ön bara har cirka 150 bofasta finns det alltid saker att göra och på sommaren ökar dessutom folkmängden till runt 5 000 personer.

– Jag har jobbat ute på öarna i tolv år och stormtrivs. Det är ett sätt att leva, säger Gert.

När Gert pratar om ett sätt att leva pratar han också om logistiken. Varje gång det behövs byggmaterial måste de hyra en färja och för att sen få fram materialet till husen måste de använda en fyrhjuling och ett lastsläp.

– Man kan aldrig tänka jobb för jobb. Vi måste alltid ha långsiktig planering, säger Gert.

Per Jakobssons bygg har flera projekt på ön. En ny matbutik, en restaurangerenovering och flera privatbostäder är

några av de senaste projekten. Men det mest iögonfallande är kanske den vita trävilla som tagit nästan ett år att bygga.

Vid första anblicken ser villan ut som

” Vi har nog kört en 80–90 lass hittills med båt

Martin Olsson
Snickare

den byggdes för 100 år sedan. Här finns inga spår av serieproduktion. Fasaden är av locklistpanel och innerväggarna är klädda med vitmålad träpanel från golv till tak. Totalt har det gått åt 3,9 km träpanel för att täcka innerväggarna.

Det säger en del om hur tidskrävande den här sortens husbygge är. Snickaren Martin Olofsson konstaterar att de hela tiden ställs inför nya utmaningar vilket

Populärt under sommaren. Gullholmen har bara runt 150 bofasta. Men under sommaren ökar befolkningen med flera tusen personer.

Martin Olofsson.

Gert Olsson.

Hantverk. Den nybyggda villan på Gullholmen har många klassiska snickardetaljer.

gör det svårt att beräkna tidsåtgång.

- Därför fungerar inte ackord på vissa av de här byggena. Det är givetvis en fördel att jobba på ackord när det gäller pengar. Men jag tycker att det fungerar bra ändå.

Den vita trävillan vid vattnet kommer bli minst tre gånger så dyr som ett vanligt nybyggt hus. Inte bara på grund av det tidskrävande hantverket, utan även på grund av transporterna.

- Vi har nog kört en 80-90 lass hitills med båt, säger Martin Olofsson.

En annan utmaning är vädret. För solen lyser inte året om på Gullholmen. Kalla vindar och regn på tvären hör till vardagen under stora delar av året.

Även sommaren får konsekvenser på arbetsmiljön.

- Det är bra fram till vecka 27, sen går det inte längre att vara här, säger Martin Olofsson med en blinkning till invasionen av sommargäster.

Men annars är det mest fördelar med att jobba på en ö där hantverk och bred yrkeskompetens prioriteras framför förmågan att skruva upp ett bestämt antal gipsplattor om dagen. Det verkar byggarbetarna överrens om.

- Det är väldigt roligt att få vara med från början och se hur ett hus växer fram, säger snickarlärlingen Jens Martinsson.

Jens Martinsson.

Anders Karlsson
Regionalt skyddsombud

Alliansen gör skyddsarbetet svårare

Sedan den 1 juli är flera paragrafer i Arbetsmiljöverkets föreskrifter inte längre straffsanktionerade. Istället införs sanktionsavgifter på ett 40-tal paragrafer i runt 20 föreskrifter.

Det betyder exempelvis att om någon påträffas med att bygga en ställning och inte kan uppvisa ett korrekt utbildningsbevis så riskerar arbetsgivaren en sanktionsavgift på upp till 20 000 kronor.

Denna förändring har regeringen beslutat sedan en utredning konstaterat att straff inte är effektivt – endast 25 procent av alla anmälda arbetsmiljöbrott får någon påföljd.

Regeringen menar att ett sanktionssystem leder till tydligare regler med färre skadade och förebygger en osund konkurrens.

Men det återstår att se menar jag. För att detta sanktionssystem ska fungera krävs det inspektörer. Samma regering har ju genomfört stora nedskärningar på Arbetsmiljöverket.

Antalet inspektörer har minskat från 389 till 252 stycken. Regionerna har bantats från 10 till 5 och lokalkontoren från 17 till 11. Dessutom ska inga inspektörer vara specialist på någon bransch.

Denna regering inledde dessutom sin första mandatperiod med att lägga ned Arbetslivsinstitutet, vars forskning var världsledande.

Att det nu från 1 juli inte heller längre är brottsligt att utsätta arbetstagare för risker avviker inte från Alliansens syn på arbetstagare.

Så även för arbetsmiljöns skull måste vi måste få en annan regering i höst!

Bättre miljö tack vare tryck

Dammfri zon. Genom att skapa undertryck kan Peo Olsson och Tony Törnevik leda bort dammet och därmed skapa en bättre arbetsmiljö på Annedalsskolan.

Rivning av stenväggar är förknippat med många problem – inte minst för hälsan. Men Svea håltagning har en enkel lösning på problemet.

Att andas in damm under ett helt yrkesliv kan få allvarliga konsekvenser. Astma, stendamsslunga, kol, cancer – ja till och med en för tidig död. Och byggnadsarbetare tillhör de mest utsatta. Enligt en rapport från Arbetsmiljöverket utsätts 65 procent av de byggnadsarbetare som sysslar med renovering för dammnivåer som överstiger gränsvärdena.

Det finns dock sätt att förbättra arbetsmiljön och de behöver inte nödvändigtvis vara högteknologiska och dyra. På Annedalsskolan i Göteborg arbetar Svea håltagning med att riva drygt 130 år gamla stenväggar. En väldigt dammig historia. Men rivarna på Svea har kommit på en metod som gör miljön betydligt hälsosammare och behagligare att arbeta i. Med hjälp av undertryck sugs dammet ut ur rummet.

Rivarna skapar "dammfria" zoner genom att plasta in ett utrymme, borra ett hål i väggen, sätta igång en evakueringsfläkt och sedan leda ut dammet genom en tunnel tack vare undertrycket som bildas i rummet.

– Fördelen med systemet är att det också blir en bra arbetsmiljö för de andra byggarna. Normalt hade vi varit helt täckta av damm, säger Tony Törnevik, arbetsledare på Svea håltagning.

Dammet leds sedan ut genom fönstret. Men Tony Törnevik och kollegan Peo Olsson menar att det inte är något problem. I luften sprids dammet snabbt och de skadliga effekterna av koncentrerad exponering försvinner. Svea plastar bara in 30–40 kvadratmeter i taget, för att få ett bra undertryck. Varje zon tar 1–2 timmar att bygga.

– Vi fick idén av en saneringsfirma, sen har vi provat oss fram för att förbättra den. Det är ju egentligen en väldigt enkel idé som fler borde kunna använda, säger Peo Olsson.

Utsidan. Dammet leds ut på andra sidan och ut genom fönstren.

Få koll på om stugorna är lediga

Sugen på att hyra en stuga men osäker på när den är ledig? Numera finns det en bokningskalender på vår hemsida för våra stugor på Gullholmen och Tanumstrand.

Från den 31 augusti till 1 juni är

priset extra förmånligt. Stugan i Tanumstrand kostar 2 150 kr/veckan och på Gullholmen är priset 1 650 kronor. Läs mer på byggnads.se/vast under **Fritidshus att hyra**.

"Sverige kan bättre" LO lanserar valfilmer

LO Västsverige har filmat fyra fackliga företrädare på temat "Sverige kan bättre".

- De medverkande i våra filmer är människor som dagligen upplever hur politiska beslut påverkar deras vardag. Vi ville släppa fram deras röster i den politiska debatten, säger Krister Andersson, förste ombudsman på LO Västsverige.

Filmerna finns på LO Västsveriges youtube-kanal.

Arbetslösheten i juli månad

I Västra Götalands län var i juli 2 404 byggnadsarbetare arbetslösa och i program. Varav 793 stycken var lärlingar (542 av dessa var under 25 år).

I Hallands län var 444 byggnadsarbetare arbetslösa och i program, varav 155 stycken är lärlingar. 112 av lärlingarna är under 25 år.

I Göteborgsregionen var 1 065 stycken arbetslösa/i program, varav 319 personer är lärlingar (225 av dessa under 25 år).

Jämfört med april i år har arbetslösheten minskat något i regionen.

Siffrorna är från 31 juli

MEDLEMSBILDER

Dramatik. Ett oväder drar in över Peabs bygge i Lövgärdet, Joakim Svanlund tog bilden.

Fullt hus. Johan Lundqvist tog denna bild från Håkan Hellströms Ullevikonsert.

Mejla dina bilder till johanna.lundstrom@byggnads.se

TYCK TILL

Har du frågat dina kollegor om de är med i facket?

Daniel

Daniel Thorn Snickare, NCC Göteborg
- Självklart, tillsammans gör vi vår vardag säkrare och rättvisare.

Välkommen på medlemsmöte

Varje medlem tillhör en medlemskrets och bostadsorten avgör vilket möte som är ditt. Kontaktpersoner och mer info finns på hemsidan, byggnads.se/vast (klicka på **Medlemskretsar**). De medlemskretsar som inte har med sina möten här kan ha lagt in dem på vår hemsida. Eller ring närmaste Byggnadskontor (se sidan 2).

Alingsås

18 september. Kl 17:30
20 november. Kl 17:30
Kaffe och varmkorv från 17:00
ABF:s lokaler, S Strömög 15, Alingsås

Bengtfors/Ed

18 september. Kl 16:30
20 november. Kl 16:30
Restaurang Tjuren, Ed

Borås

18 november. Kl 18:00
Byggnads Västs kontor,
Norrby Tvärgata 3, Borås

Hylte

19 november. Kl 18:30
Byggnads Västs kontor,
Bowling, Hyltebruk

Härryda/Kungsbacka/Möndal

17 september. Kl 17:00
19 november. Kl 17:00
Fika från 16:30
Möndal Folkets hus. Lokal Viran

Lidköping

13 november. Kl 18:30
Läktarsalen Lidköpings Folkets hus

Mark

21 nov. Kl 19:00
Gästhuset, Kinna

Stenungsund

1 december. Kl 17:30
Fika från 16:30
Stenungsunds kommunhus,
Strandvägen 15

Tranemo

20 november. Kl 18:00
Jultallrik på Glasets hus, Limmared
Anmälan 010-601 14 10

Trollhättan

24 september. Kl 18:00
Buddy's i Trollhättan.
Anmälan för bowling och mat till
jonas.nilsson@byggnads.se

20 november kl 18:00
Swedenborg, Trollhättan

Uddevalla

18 september. Kl 18:30.
Lotcen, Kungsgatan 30
18 november. Kl 18:30.
Bowlinghallen Uddevalla.
Anmälan mona.malm@byggnads.se

Varberg

16 oktober. Kl 18:30
Folkets Hus, Varberg

Vara

24 november. Kl 18:00
Rosa huset, Vara

Vänersborg

16 september. Kl 18:30
18 november. Kl 18:30
Nygatan, Vänersborg

Åmål/Mellerud

18 september. Kl 18:30
20 november. Kl 18:30
ABF-lokalen, Åmål

Så blir du medlem i facket

Inträdesansökan

Enklast är att fylla i dina uppgifter på hemsidan byggnads.se. Klicka på fliken **Medlemskap/Bli medlem**.

Medlemsavgiften

Lönen avgör storleken på din medlemsavgift. Ange din inkomst på byggnads.se. Logga in på medlemssidorna och följ instruktionerna. På hemsidan ser du också de olika avgiftsstegen. Du kan också ringa för att få hjälp: **010-601 14 14**.

Autogiro

Att betala avgift via autogiro är bekvämt. Skriv ut blanketten från hemsidan eller ring telefonnumret ovan så skickar vi en blankett till dig.

Bildgatan

Vad föreställer bilden? Fyra trisslotter sänds till den medlem vars rätta svar dras först ur mejl/brevhögen. Svar skickas senast 12 oktober till **Johanna.Lundstrom@byggnads.se** eller till postadress i Göteborg, se sid 2. Uppge namn, adress och person- eller medlemsnummer. Rätt svar på förra bildgatan var rörtång. Vinnare blev Anders Söder.